

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

Európsky imunizačný týždeň – EIW 2012

Svetová zdravotnícka organizácia už po siedmy krát organizuje Európsky imunizačný týždeň (EIW), ktorý sa uskutoční v termíne **od 21. do 27. 4. 2012**. Cieľom realizácie tejto kampane je podpora zaočkovanosti, eliminácia tzv. vakcinačných dier a zlepšenie informovanosti o očkovaní.

Kľúčovým cieľom Európskeho imunizačného týždňa 2012 je podpora očkovania. Svetová zdravotnícka organizácia zdôrazňuje tento rok tri hlavné myšlienky kampane, ktorými sú:

- podpora Európskeho imunizačného týždňa predovšetkým zdravotníckymi pracovníkmi,
- zabránenie šíreniu osýpok v Európe,
- 10. výročie eradikácie poliomyelitídy v Euroregióne SZO.

Aktivity Európskeho imunizačného týždňa sa v Slovenskej republike realizujú pod záštitou hlavného hygienika SR a kancelárie Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku. Koordinátorom aktivít je Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s Pracovnou skupinou pre imunizáciu a Slovenskou epidemiologickou a vakcinologickou spoločnosťou. Na realizácii aktivít Európskeho imunizačného týždňa, zameraných na zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania, participujú všetky regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike.

Očkovanie patrí k významným a efektívnym spôsobom prevencie infekčných chorôb. Účinnosť očkovania je jednoznačne dokázaná ústupom až vymiznutím mnohých ochorení, ktorým sa dá vďaka očkovaniu predchádzať. Vďaka očkovaniu sa podarilo zdolať pravé kiahne, ktoré bolo ešte v sedemdesiatych rokoch minulého storočia príčinou mnohých úmrtí.

V Slovenskej republike sa začalo so systematickým celoplošným očkovaním v päťdesiatych rokoch minulého storočia. V roku 1986 bol v súlade s odporúčaním Svetovej zdravotníckej

organizácie prijatý Národný imunizačný program. Jeho cieľom je eliminovať až eradikovať infekčné ochorenia systematickým zabezpečovaním efektívnej imunizácie detí a dospelých. Systematickou realizáciou pravidelného povinného očkovania detí sa podarilo dosiahnuť eradikácia ochorenia na detskú obrnu v Euroregióne SZO a nízky až nulový výskyt ďalších závažných ochorení ako záškrt, osýpky, tetanus detí a mladistvých. U ostatných ochorení imunizačného programu sa chorobnosť pohybuje na veľmi nízkych hodnotách.

Vzhľadom na súčasný intenzívny pohyb obyvateľstva vo svete nie je zavlečenie infekčnej choroby do hociktorej krajiny vrátane Slovenska vylúčené. Príkladom je import dvoch prípadov osýpok v minulom roku na Slovensko. Pokiaľ je pôvodca nákazy prítomný v populácii niektorej krajiny, riziko zavlečenia infekcie stále trvá. Svetová zdravotnícka organizácia preto odporúča pre zabezpečenie kolektívnej imunity populácie dosiahnuť zaočkovanosť minimálne 95 %.

Pravidelné povinné očkovanie detí sa v Slovenskej republike vykonáva proti desiatim infekciám, a to proti: záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, detskej obrne, vírusovej hepatitíde typu B, hemofilovým invazívnym infekciám, pneumokokovým invazívnym infekciám, osýpkam, príušniciam a rubeole. Celková zaočkovanosť detskej populácie sa v rámci pravidelného povinného očkovania dlhodobo udržiava na úrovni 98 – 99 %, na krajskej a okresnej úrovni presahuje 95 %.

S pozdravom

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky - zastupujúci

Úrad verejného zdravotníctva SR

Efektívnosť očkovania

European
Immunization
Week

European
Immunization
Week

Prevent Protect Immunize

Protect Immunize

Význam očkovania

❖ zachraňuje životy

- ❖ pokles výskytu VPO (vakcínami preventabilné ochorenia)
- ❖ zníženie výskytu komplikácií

❖ kontrola a eliminácia infekčných ochorení

- ❖ eliminácia výskytu VPO od zavedenie očkovania v roku 1953
- ❖ eradikácia poliomyelitídy – 10. výročie v rámci Euroregiónu WHO

❖ nákladovo efektívne

Zmeny v Národnom imunizačnom programe (NIP)

za posledné roky

Ochorenie	Nová stratégia	Rok
diftéria, tetanus, čierny kašeľ, detská obrna, VHB, Hib	očkovanie hexavakcínou	2007
diftéria, tetanus, poliomyelitída	preočkovanie v 13. roku života	2007
pneumokokové infekcie	povinné očkovanie dojčiat	2009
diftéria, tetanus	povinné preočkovanie dospelých	2009
tuberkulóza	zrušenie preočkovania tuberkulín negatívnych detí v 11. roku života	2010
diftéria, tetanus, čierny kašeľ, poliomyelitída	preočkovanie v 13. roku života	2010
tuberkulóza	zrušenie povinného očkovania novorodencov	2012

Zaočkovanosť dvojročných detí vo vybraných krajinách EÚ za rok 2010

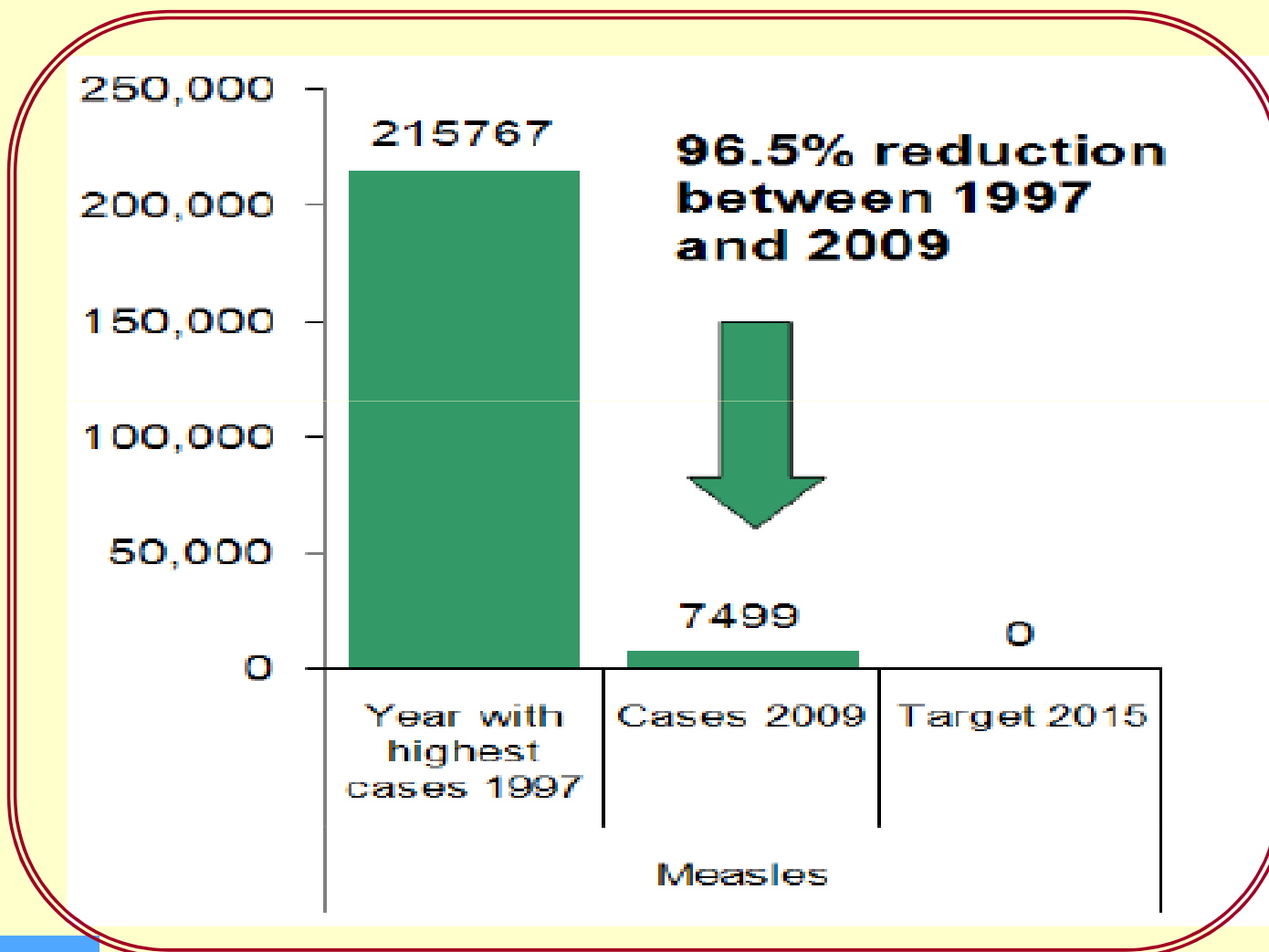
Krajina	Zaočkovanosť (%)				
	DTP	MMR	VHB	HIB	POLIO
Belgicko	99	94	97	97	99
Česká republika	99	98	99	99	99
Francúzsko	99	90	R	97	99
Nemecko	93	96	90	94	95
Maďarsko	99	99	R	99	99
Írsko	94	90	94	94	94
Taliansko	96	90	96	95	96
Holandsko	97	96	R	97	97
Poľsko	99	98	98	99	96
Rakúsko	92	94	92	92	92
Slovensko	99	98	99	99	99
Španielsko	99	98	99	99	99
Švédsko	98	96	R	98	98
Veľká Británia	96	93	R	97	98

R – očkovanie skupín vo vysokom riziku

Zdroj: www.who.int, 2012

Výskyt osýpok v Euroregióně WHO

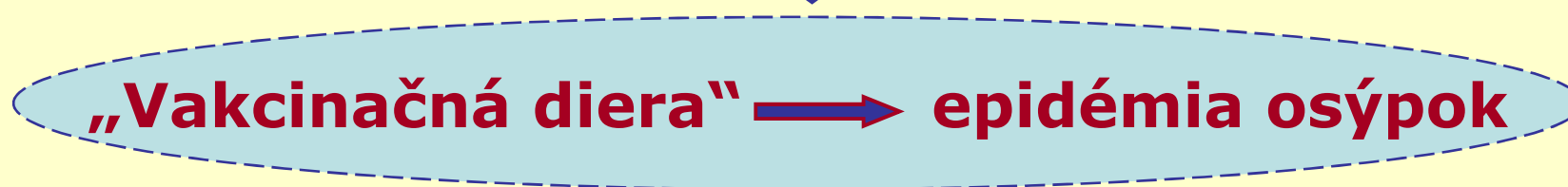
Porovnanie rokov 1997 a 2009

Osýpky v krajinách EÚ a v Slovenskej republike

nedostatočne očkované osoby

Epidémie osýpok v krajinách EÚ

rok 2010	početné epidémie > 20 úmrtí
rok 2011	> 34 000 ochorení > 7 000 hospitalizácií 9 úmrtí

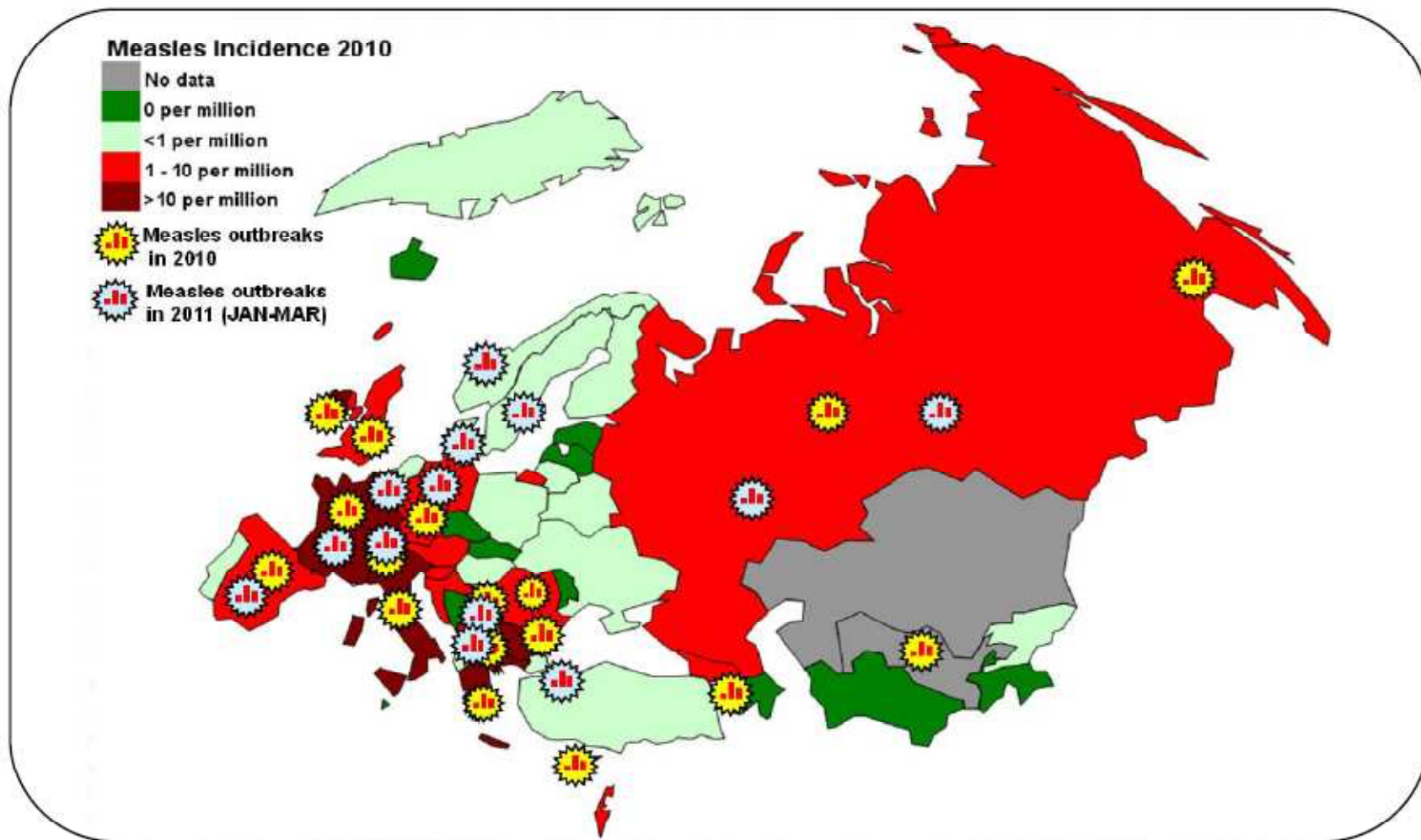
Výskyt osýpok v SR

rok 1998	posledný prípad domácich osýpok
rok 2003	20 <u>import</u> prípadov
rok 2004	2 <u>import</u> prípady
rok 2011	2 <u>import</u> prípady

Výskyt osýpok v Euroregióně WHO – v rokoch 2010 a 2011

Stratégia eliminácie osýpok v Euroregióne WHO

- ❖ dosiahnuť ≥ 95 % zaočkovanosť dvomi dávkami očkovacej látky na národnej a regionálnej úrovni
- ❖ posilniť monitorovanie zaočkovanosti nedostatočne očkovaných osôb
- ❖ zabezpečiť efektívnu surveillance
  - ❖ pripravenosť a rýchla reakcia na epidémie
  - ❖ manažment prípadov
- ❖ zvýšiť povedomie a vedomosti o očkovaní u zdravotníckych pracovníkov a verejnosti

Národná verifikačná komisia

Regionálna verifikačná komisia WHO

Očkovanie proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam

- ❖ ochorenie detí prevažne do 2 rokov veku
- ❖ závažné infekcie – pneumónie, sepsy, meningitídy
- ❖ očkovanie vo svete od roku 2000
- ❖ očkovanie v rámci NIP vo viac ako 30 krajinách
- ❖ WHO – očkovanie proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam ako priorita pre NIP
- ❖ plošné očkovanie
  - ❖ zníženie IPN o 94 %
  - ❖ zníženie nosičstva pneumokokov

Efektívnosť NIP

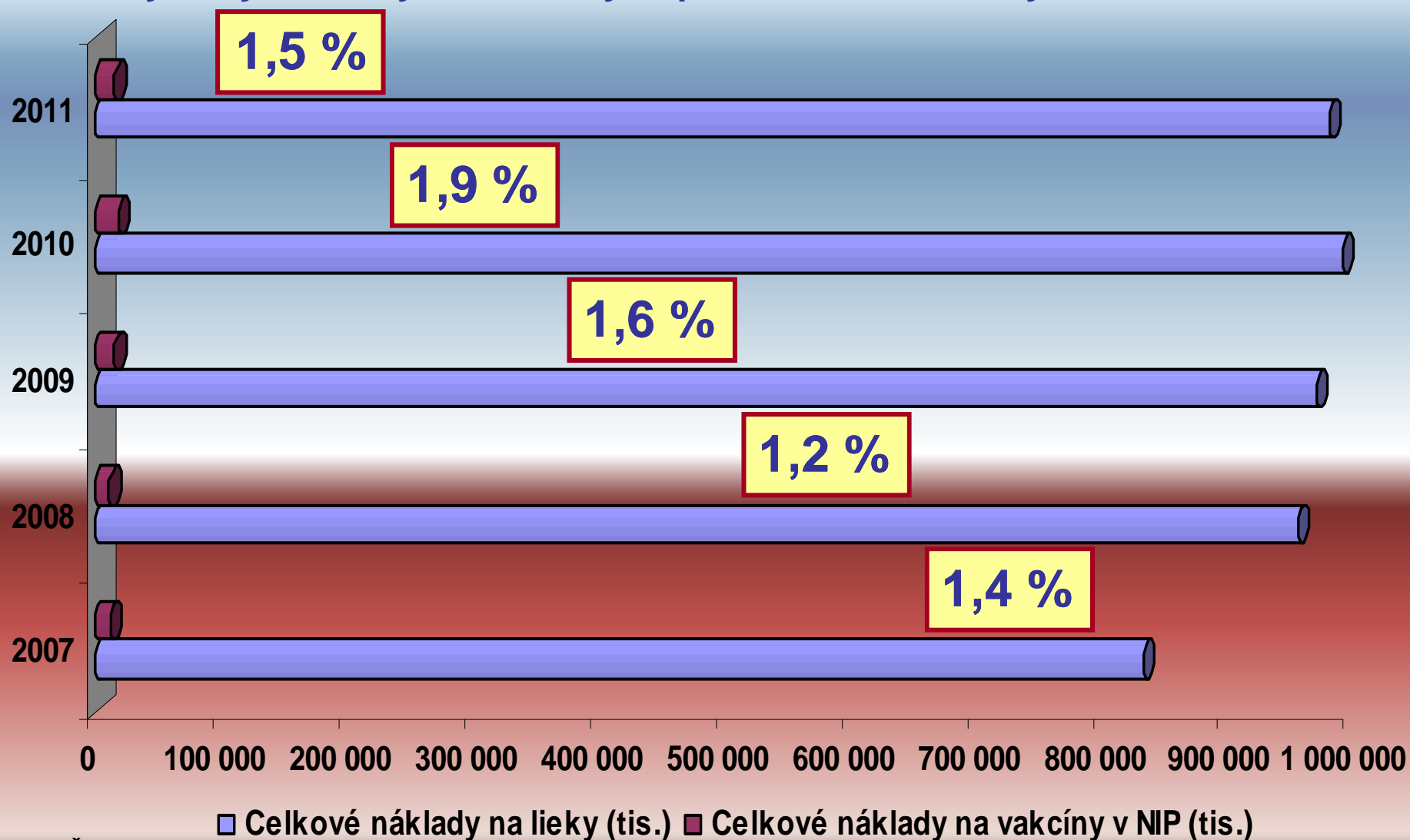
Ochorenie	Počet ochorení za rok	
	pred zavedením očkovania	za posledných 10 rokov
Záškrt	600 – 1 300	0
Tetanus	30 – 50	0 – 2
Čierny kašeľ	10 000 – 17 000	3 – 1 400
Detská obrna	100 – 300	0
Osýpky	10 000 – 29 000	0
Mumps	20 000 – 27 000	1 – 20
Ružienka	10 000 – 32 000	0 – 7

Zdroj: ÚVZ SR

Finančné zabezpečenie NIP v Slovenskej republike

z celkových vynaložených finančných prostriedkov na lieky

Zdroj: ŠUKL, 2012